

Vojtěch Luksch: Když se devadesátková estetika počítačových her vetkne do výšivek po babičce

8.8.2024 - | Vysoké učení technické v Brně

Jak se zrodil nápad propojit dva na první pohled nesourodé prvky - výšivky a videohry?

Jak se zrodil nápad propojit dva na první pohled nesourodé prvky - výšivky a videohry?

Před lety jsme vyklízeli byt po babičce a našlo se tam pár vyšívaných obrázků, které jsem si nechal. Hned se mi nabízelo je nějak přetvořit. S principem recyklování a vrstvení už jsem pracoval dříve. Vyšívané krajinky mi připomínaly prostředí ze starých devadesátkových videoher. Pixelová grafika stejně jako křížová výšivka používá rastr, takže jsou si vizuálně velmi blízké.

Hledal jsem technologický postup – dovyšívat jsem je nechtěl, a to z mnoha důvodů. Musel bych držet rastr výšivky, který má mnohem menší rozlišení než většina těch herních motivů, které tam dotvářím. Začal jsem proto obrázky domalovávat. Malba mi poskytuje více prostoru a možností. Vzniká tak doslova další vrstva nostalgie, která vytváří nový význam té původní. Vyšívané obrazy sháním a nakupuji v bazarech či v různých vetešnictvích.

Téma oldschoolových videoher je dnes aktuální.

Ano, řekl bych, že je to i v současném malířství velmi časté a aktuální téma. Moje tvorba v tomhle ohledu není ničím výjimečná. Jedním z faktorů je, že moje generace napůl vyrostla hraním her a ty světy vnímáme jako domácké prostředí, takže se tím zabýváme i ve své tvorbě.

Nevymýšlím nové věci. Spíše komponuji a v tomto ohledu to může být vnímáno jako neautorské. Princip recyklace u mě hraje velkou roli. Velmi rád používám existující věci, namísto tvorby nových. Přijde mi, že na světě je tolik věcí, že je lepší pracovat s tím, co už je.

Pro tvorbu Vojtěcha Luksche jsou hlavním námětovým zdrojem počítačové hry | Autor: Archiv Vojtěcha Luksche

Jak velkou roli hrají ve vaší tvorbě návraty do dětství?

Velkou. Myslím si, že většina umělců to tak má. Co prožijí v dětství, se jim v budoucnu stává tématem, které řeší nebo se nějak prolne do jejich tvorby. U mě to byly videohry. Pamatuji si, jak jsem jako malý seděl s tátou u PC a společně jsme hráli videohry.

Nebo se mi vrací jedno léto, které jsem celé proseděl u Warcraftu a chodil akorát k babičce na oběd. Tady někde je to vnitřní spojení. Babičkovské prostředí, obrazy s jeleny, stará televize Tesla a do ní zapojené videohry z tržnice, které jsme kupovali na žlutých cartridgích, když přijely kolotoče. Tuším, že se v tom uvidí hodně lidí mé generace.

Aktuálně má váš soubor vyšívaných obrazů okolo 30 kusů. Už je to uzavřený celek?

Není. Pokračuji dál a série se pořád vyvíjí. Ze začátku byly moje zásahy menší, teď je to spíš naopak. Vyšívané obrázky jsou maličké, proto jsem je začal nastavovat. Baví mě vyřezávat různé kousky ze dřeva, ze kterých obrazy dotvářím. Využívám někdy i kresby dřevěných desek nebo dýh s motivem

mramoru, na které také maluji a vytvářím tím jakousi imitaci interfaců původních her.

Tyto nadstavby jsou z větší části také recyklovaným materiálem – tedy ze starých skříní, kuchyňských linek apod. Je v tom moje kutilství, rád vyrábím ze dřeva. Netuším, do jaké míry je to umění, ale baví mě s tím pracovat.

Vyšívané obrazy ze série Still Life With Message Box | Autor: Archiv Vojtěcha Luksche

Jsou reakce okolí na vaše obrazy pozitivní?

Zájem o moji tvorbu mě překvapil. Většinou se těšíte buď spíše pozornosti odborníků, nebo laické veřejnosti. Z mého pohledu se mi celkem podařilo oslovovat obě skupiny a za to jsem rád, ale není za tím osobní kalkul nebo úsilí dosáhnout úspěchu. V mojí tvorbě se přirozeně propojily věci, které zafungovaly.

Vzdálilo se umění lidem?

Je to podle mě téma. V určité chvíli začalo být umění pro laickou veřejnost nepochopitelné a neuchopitelné. Lidé ho proto začali z velké části ignorovat. Buď jsou z něčeho nadšení, nebo je to naprosto mjíí.

Vždy jsem to ve své tvorbě řešil. Nepotřebuji se zalíbit, ale chci oslovit i lidi mimo umělecké kruhy. Líbí se mi, že někdo, koho umění moc nezajímá, řekne – hm, to mě baví.

<https://www.zvut.cz/lide/-f38102/vojtech-luksch-kdyz-se-devadesatkova-estetika-pocitacovych-her-vetkne-do-vysivek-po-babicce-d262605>